

и силан, него зато што нас љуби и хоће, зато зна сваки начин и има сву силу да нас спасе.

Помилуј је глас народа, који на сваку молбу свештеника одговара речима: *Господе, помилуј*. Сада ту реч узима свештенослужитељ, и као да Богу говори: „Да, Господе, помилуј нас, јер једним гласом моли се сво Сабрање. Ни на шта се друго не надамо, сем на милост Твоју, да нас помилујеш и спасеш“. А реч спаси је нешто друго, веће од заштити и сачувај. Свештенослужитељ, у овој последњој молби, која, као што рекосмо, возглављује све претходне молбе-јектеније, као да говори Богу: „Помози нам у свему што Те молимо: за мир, за Храм наш, за благочестиве хришћане, за клир и народ, за град наш, за плодоношење земље; и заштити нас у свим околностима и невољама живота нашега. И уз све то, спаси нас благодаћу Својом и избави нас од противника спасења нашега. Заштити и сачувај нас, не само у овдашњем животу, него нас спаси и даруј нам други, вечни живот“.

Не може да изостане из вере Цркве и Свете Литургије нада и очекивање Будућег живота. Крај и циљ вере је спасење, тј. Будући вечни живот. Апостол Петар јасно пише: „*Примајући крај вере своје: спасање душа*“ (1Петр.1,9). Све друго постаје испразно и задобија само човечански и социјални смисао, без наде спасења. Стога је истинита реч Апостола Павла: „*Ако се само у овоме животићу надамо у Христа, жаднији смо од свих људи*“ (1Кор.15,19). Можда је неопходно да се у наше време, више

него икада, наглашава ова истина, јер проповед и истина Јеванђеља данас као да је кренула да постане обично социјално учење, и многи, уместо да говоре о Богословљу, радије говоре о социологији. Унутар таквог једног оквира, Сабрање Цркве и циљ Свете Литургије немају скоро никакав смисао. Али Црква, како се управо види у Светој Литургији, не пренебрегавајући живот, води нас кроз живот – животу, „*будућој слави која ће нам се оtkријати*“ (Рм.8,18).

Живот верујућег је живот благодати Божије у њему и са њим. Истински верник је облагодaћени човек. Овде се наравно јављају нека питања. Која је улога воље човекове у божанској благодати?

Које су границе слободе људске у вољи Божијој? Зашто је воља Божија „*да се сви људи спасају*“ (1Тим.2,4), благодаћу Његовом. Можемо укратко рећи, да Бог жели да се сви спасу, а спасавају се сви који хоће. Свети Максим Исповедник то изражава овако: човек се спасава „*благодаћу Божијом и својим трудољубљем и поучавањем*“. Хоће да каже да дело Божије у спасењу човека зависи од сарадње човека; да оно што Бог пружа готово, човек прихвати и узме. Бог је сам створио човека, али не може, и неће, сам да га спасе; зато нема никога ко жели да се спасе, а не спасава се. Са овом вером и сигурном надом, Црква у Литургијском Сабрању возглављује, сабира све молбе Велике Јектеније, и моли: „*Зашити, спасај, помилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом*“. Амин.

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ПРАЗНАКНИ ПРАЗНИЦИ

СВЕТИ ВЕЛИКОМУЧЕНИК ГЕОРГИЈЕ

Јн. 2, 1 - 11, зч. 6; Јн. 15, 17 - 16, 2, зч. 52;

Дан. 3, 19 - 26, зч. 9; Дан. 12, 1 - 11, зч. 29.

о. Филошеј Фарос

ОД ВАСКРСЕЊА ДО ЦРКВЕ

Период од Васкрса до Педесетнице је најсветлији период у животу Цркве. Дани поста су завршени. Васкрсли Христос је међу нама. Црква плови у светлости Васкрсења и небеског живота.

Током овог периода Црква жели да својим литургијским животом дочара присуство Васкрслог Христа и Његове избављујуће силе. Због тога, првенствено приказује како Васкрсли Христос прочишћује човека, почев од симптома који се манифестују као телесне болести, као и од корена греха, то јест страсти – на првом месту од људског самољубља. Затим, показује како васкрсава човека у тренутку духовне смрти, потом га, лишеног светлости, просветљује, и на крају, враћа од греха пропалу човекову природу у првобитно стање и нормалан однос са Богом

Овај период почиње са Светлом седмицом током које се свакодневно служи Васкршња Литургија, јер

је та читава недеља дан осми, а завршава се Недељом Свих Светих која је почетак једног другог црквеног периода.

Прва недеља после Васкрса је Томина недеља. Ово је Христово јављање нама, сабраним у Цркви иза затворених врата, које нам показује како да одговоримо на Његово присуство, како да сусретнемо Васкрслог Христа. Недеља Мироносица описује божански ерос који треба да распали срце човеково како би дошло до овог сусрета.

Недеља о ослабљеном нам говори да нас је Христос исцелио водом крштења, тако што умресмо и васкрснусмо са Њим у нови живот, а психосоматским исцељењем ослабљеног нам открива прочишћујућу силу коју Божанска енергија има над човеком.

Празник Преполовљења Педесетнице представља даривање воде истините побожности, новог живо-

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

та у Царству Божијем, воде која нас испуњава Христовим духом, из мртвих Васкрслог.

Недеља о жени Самарјанки најављује спасење целокупног човечанства Васкрсењем Христа, који је светлост народа, показујући Његову силу да васкрсне духовно мртвог човека.

Недеља Слепог је дар просвећења људи како би видели и спознали смисао живота кроз Христову победу и кроз светлост Васкрсења.

Вазнесење употпуњује дело испкупљења васпостављањем људске природе у њено нормално стање и њеним уласком у дубину Божанске суштине кроз оваплоћеног Исуса Христа који седе на Своје место, са десне стране Оца.

На крају, велики дан Педесетнице је силазак Духа Светога на нас, печат, обећање и Божанско јемство присуства Царства Божи-

јег међу нама које се остварује у животу Цркве.

Свака недеља у оквиру овог периода је дубоко духовно искуство тајне победе и силе Христове. Свака недеља има јасну пасхалну тему. Сва недељна јеванђеоска читања током овог периода говоре о води.

Овчија бања (Витезда) и раслабљени, Самарјанкин извор, помазивање и умивање очију слепог. У форми воде се открива не природа већ енергије Светог Духа које су, као и вода која води у живот вечни, живоносне, прочишћујуће, одмарајуће, плодноносне и унутар којих и кроз које је могуће умртвљење старог човека и васкрсење новог. Овај период је идеална прилика коју нам даје Црква да се састанемо са Васкрслим Христом, да га заволимо и да спознамо Његову бесконачну силу, како кроз материјални, тако и кроз духовни свет.

Дионисије, епископ Козански **БЛАГОДАТ И СПАСЕЊЕ**

Ова молба је наставак и допуна претходне молбе. Свештенослужење има драматичан покрет. Оно почиње и тече растући, да би достигло до највише тачке, од које, опет, као да се спушта и достиже до краја. Читаво служење Свете Литургије је свештена стварност, жива и покретна. Наравно да служење Свете Литургије није позориште. Не можемо рећи да јесте, јер је то хула, премда оно ипак има драматичан покрет. Света Литургија је, као богослужбени текст, поетично и драматично дело. Допу-

њуј ући претходну молбу, али и возглављујући све претходне молбе, Литургијско Сабрање – то јест Црква – се сада још живље моли: *„Зашијши, сјаси, њомилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом“*.

Благодат је новина коју је Господ Христос донео у свет. Благодат је радостотворна вест и сила Јеванђеља и Тајна Цркве. Оно што *„нова твар“* има, а што није постојало у старом свету, јесте благодат. Царство благодати је Царство Небеско. Јеванђелист Јован, у уводу Јеванђеља, говори нам сажето, у две ставке, о благодати и истини Исуса Христа у од-

носу на Мојсија и Закон. *„Закон се даде Преко Мојсеја, а благодаћу и истина њошјаје кроз Исуса Христа“* (Јн.1,17). Мојсије и Христос, Закон и Благодат, Стари и Нови Завет. Али и нешто друго, велика разлика између *„gag se“* и *„њошјаје“*. Мојсијев закон је предавање заповести, а благодат Исуса Христа је дело спасења. *„Благодаћу и истина њошјаје кроз Исуса Христа“*, значи да је Исус Христос, *„свештеник до века“* (Пс.110,4), свештенослужбо и свештенослужбо, тако да већ свима нама, истина Јеванђеља и благодат спасења буду свагдашњи догађај. Ове две ствари су исте: истина Јеванђеља је благодат спасења, и благодат спасења је истина Јеванђеља.

Спасење човека је благодат и дар Исуса Христа. Апостол Павле наглашава: *„Благодаћу сје сјасе, ни“* (Еф.2,5), што значи да се човек не спасава ни делима ни врлином, ма колика она била, него благодаћу Божијом, која је Крст и Васкрсење Господа Христа. Спасење је да човек поново постане дете Божије, да пред Творцем својим поново нађе место своје које је изгубио због прародитељског греха; да се избави од тежине греха, који притиска душу његову; да доживи радост оправдања пред смртном осудом. Спасење је, једном речју, *„Ошјушћење трехова и живоиш вечни“*, радост неизрецива и преславна, коју предокушају верни у живом ишчекивању славног Откривења Господа Исуса Христа (Тит.2,13). Апостол Петар пише да верне људе чува сила Божија за спасење, које је готово да се пројави у последње време.

Спасење је да човек постане бог благодаћу Божијом. Не сам од себе, не изгонећи Бога из свог живота, да би заузео Његово место, већ благодаћу Божијом, која је Господ Исус Христос и Његово искупитељско дело: Бог Који је постао човек, да би човек постао Бог. Како бисмо могли све речено, што представља проповед Апостола и учење Светих Отаца, да изразимо и боље, једноставније и тачније срочимо? Истина је да нема начина, јер све то или човек доживљава или не доживљава. То нису закључци неких размишљања, већ дубоко поверење, са којим човек слуша Бога, Који му говори у Светом Писму и кроз учење Цркве. Треба да доживиш трагику греха, што год си више свет, да би схватио шта је спасење и да спасење није ништа друго до Благодат Божија.

У том живом доживљају греха и спасења, Црква се у Светој Литургији моли: *„Зашијши, сјаси, њомилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом“*. Са једне стране прете нам последице греха, а са друге, крепи нас нада спасења, поверење наше у благодат Божију. У последњој молби-јектенији, у којој говоримо лицем к лицу са Богом, молимо да нам помогне и сачува нас у свему, за шта смо Га до сада молили, да нас помилује и спасе. Не неким другим средством и из другог разлога, већ благодаћу Својом, која је мудрост и сила Његова. Благодат Божија је Његова љубав према нама, и пошто нас љуби, Бог је свемудар и свесилан у свему што чини да би нас спасио. Он нас спасава благодаћу Својом, не зато што је мудар